

MILIJUN POTPISA: VODA SVIMA, A PROTIV LIBERALIZACIJE VODNIH USLUGA

“Pravo na vodu” prva uspješna Europska građanska inicijativa

Potpisi su skupljeni u Austriji, Belgiji, Finskoj, Njemačkoj, Grčkoj, Mađarskoj, Italiji, Litvi, Luxembourgu, Nizozemskoj, Slovačkoj, Sloveniji i Španjolskoj. Komisija treba u roku od tri mjeseca pozvati inicijatore da pojase ideje na javnom saslušanju u EU parlamentu

Europska komisija službeno je zaprimila prvu uspješnu Europsku građansku inicijativu (EGI) koja je, kako je to predviđeno europskim zakonodavstvom, prikupila najmanje milijun potpisa potpore u barem sedam zemalja članica.

Nacionalna tijela zemalja članica provjerila su i potvrdila prikupljene potpore za Europsku građansku inicijativu “Pravo na vodu”, čiji organizatori smatraju da je “voda javno dobro, a ne roba”, objavila je Komisija, istaknuvši da je dovoljan broj potpisa prikupljen u Austriji, Belgiji, Finskoj, Njemačkoj, Grčkoj, Mađarskoj, Italiji, Litvi, Luxembourgu, Nizozemskoj, Slovačkoj, Sloveniji, Španjolskoj.

Ukupno, inicijativa je prikupila 1.659.543 potvrđenih potpisa potpore, dok “brojke iz Hrvatske, Danske i Francuske još trebaju stići”, izvijestila je Komisija. Prema posljednjim podacima s internetske stranice organizatora, u Hrvatskoj je za ovu inicijativu do sredine rujna skupljeno oko tisuću potpisa, a da bi potpisi iz Hrvatske bili valjani

Ljudsko pravo na vodu i odvodnju treba ostvariti na način kako ga prepoznaje UN, smatra Inicijativa

i uzeti u obzir mora ih biti barem devet tisuća.

Inicijativa “Pravo na vodu” želi da Komisija podnese zakonodavni prijedlog koji će “ostvariti ljudsko pravo na vodu i odvodnju na način kako ga prepoznaju Ujedinjeni narodi, te koji će promovirati vodoopskrbu i odvodnju kao javne usluge neophodne za sve”. Time žele da institucije EU-a i države članice budu obvezne svim stanovnicima osigurati pravo na vodu i odvodnju te da opskrba vodom i upravljanje vodnim resursima ne bude pod-

vrgnuto pravilima zajedničkog tržišta, kao i da se onemogući liberalizacija vodnih usluga.

Sada kada su uspješno prikupili potrebnu potporu, Komisija treba u roku od tri mjeseca pozvati inicijatore u Bruxelles kako bi pojasnili svoje ideje i predstavili ih na javnom saslušanju u Europskom parlamentu. Nakon toga Komisija odlučuje što će napraviti - hoće li predložiti zakon, hoće li na neki drugi način pokušati ostvariti cilj inicijative ili neće uopće djelovati - i svoj postupak mora obrazložiti.

Irena FRLAN

Akreditacija Agenciji za plaćanje u poljoprivredi

Odluku kojom se daje akreditacija Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, temeljem pozitivnog izvješća neovisne revizorske tvrtke, potpisao je krajem prošle godine ministar poljoprivrede Tihomir Jakovina i uručio je ravnatelju te agencije Anti Pezi.

Ova akreditacija Agencije za plaćanja bila je uvjet za korištenje Europskog poljoprivrednog jamstvenog fonda u okviru kojeg je hrvatskim poljoprivrednicima na raspolaganju 2,8 milijardi kuna godišnje za izravna plaćanja, rečeno je.

Iz tog fonda u 2014. povlačimo 25 posto sred-

stava, odnosno 723 milijuna kuna. Akreditacija je garancija da će hrvatski poljoprivrednici putem Agencije, pod uvjetom da se pridržavaju propisanih pravila, od sada, za već podnesene zahtjeve za izravna plaćanja, koristiti predviđena sredstva potpore iz proračuna EU.

S ciljem akreditacije Agencija je morala izgraditi vrlo složenu informatičku infrastrukturu te uspostaviti integrirani administrativni i kontrolni sustav (IAKS) koji obuhvaća niz standarda i procesa koji su definirani na razini EU, a kojih su se zemlje članice dužne pridržavati prilikom zaprimanja, obra-

de, kontrole i praćenja zahtjeva poljoprivrednika za izravnu potporu i mjera ruralnog razvoja vezanih uz površinu.

Agencija je uspostavila sustav unutarnjih kontrola usklađen s akreditacijskim kriterijima, što znači da su ispunjeni uvjeti vezani za odobravanje i izvršavanje plaćanja, računanje novostvorne evidencije, sigurnost informacijskog sustava, ljudske potencijale (zaposlen je odgovarajući broj djelatnika s potrebnim vještinama i znanjima), raspodjelu dužnosti, prikladne unutarnje i vanjske kontrole u pogledu transakcija koje se financiraju iz fonda EAGF. (Hina)

CHRISTIAN GALL, VODITELJ HRVATSKIH ŠUMA U ISTRI, USPOREĐUJE GLOBALNO ISTRAŽIVANJE O PROMJENI ŠUMA SA STANJEM NA NAŠEM POLUOTOKU

Šumski se pokrov u Istri povećava

Zapuštanje poljoprivrednih površina, naročito pašnjaka, dovodi do širenja šumskog pokrova u Istri; teško je potvrditi ukazuje li karta na namjerno potpaljivanje i izazivanje požara

Globalno istraživanje odjela za zemljopis Sveučilišta Maryland u SAD-u o promjenama šumskog pokrova na planeti u razdoblju od 2000. do 2012. godine koja se može pregledati na web stranici earthenginepartners.appspot.com iznjedrilo je zanimljive podatke koje se tiču stanja šuma u Istarskoj županiji. Stoga smo porazgovarali s Christianom Gallom, voditeljem Uprave šuma Buzet Hrvatskih šuma koja pokriva Istru.

Nenamjerni požari

- Crvena boja predstavlja deforestaciju, a plava novopošumljeno područje. Poklapaju li se prikazani podaci s karte s vašim saznanjima o promjenama šumskog pokrova na području Istre u posljednjem desetljeću?

- Podaci prikazani na karti se uglavnom poklapaju s našim saznanjima. Primjerice, uz cestu Vodnjan - Pula se radi o površinama na kojima se podižu višegodišnji nasadi u skladu sa Zakonom o šumama i strate-

Opožareno područje kraj ceste Vodnjan - Pula

gijom razvoja poljoprivrede. Karta upućuje na nestanak vegetacije i na pojedinim lokacijama Istarskog ipsilona i trasa plinovoda, kao i na Crvenom otoku kod Rovinja na kojem je gotovo cjelokupna vegetacija nastradala u

olujnom nevremenu u srpnju 2002. godine. U slučajevima povećanja šumskog pokrova uglavnom se radi o napuštenim poljoprivrednim površinama koje šumska vegetacija postepeno osvaja. Dijelom se radi i o novopo-

šumljenim površinama.

-Karta pokazuje da se najviše šumskog pokrova izgubilo na području uz cestu Vodnjan-Pula (novi maslinici), a ističe se novonastala šuma kod sela Orihi. Može li karta uka-

zivati na područja gdje se namjerno izazivaju požari?

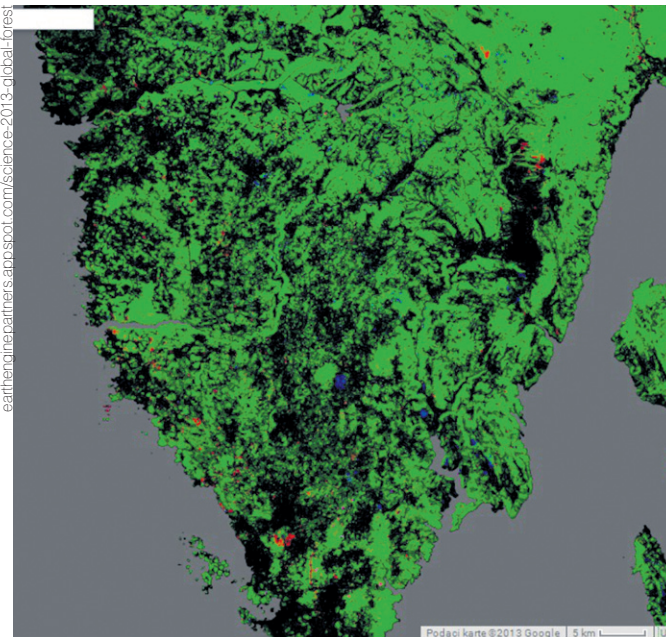
- Teško je potvrditi ukazuje li karta na namjerno potpaljivanje i izazivanje požara. Osim toga, kod velikog je broja požara teško

utvrditi radi li se o namjeri paljenja ili je uzrok bio nekontrolirano paljenje poljoprivrednih površina što je najčešći uzrok. Nakon svakog šumskog požara osoblje područne Šumarije na čijem se području požar dogodio

Na siromašnim tlima pošumljava se crnim i alepskim borom, a na kvalitetnijem zemljištu hrastom meduncem i hrastom cerom

izrađuje izvješće o požaru. Prema tim izvješćima godišnje se prosječno opožari oko 200 hektara šumskih površina. Međutim, povremeno požarom bivaju zahvaćene veće površine, pa su u Istarskoj županiji ekstremne godine bile 1998. kada je opožareno 4.700 hektara i 2003. godina s 3.800 hektara opožarenih šumskih i zapuštenih poljoprivrednih površina. Prosječna godišnja opožarena površina na prvi pogled izgleda značajna, međutim veći dio površine odnosi se na degradacijske stadije šumske vegetacije kao što su šikare i šiblji.

-Kako biste ocijenili današnje stanje istarskih šuma u odnosu na razdoblje prije jednog stoljeća? Kakvi su trendovi?

(De)forestacija Istre

Christian Gallo

- Stanje istarskih šuma je u odnosu na razdoblje od prije sto godina bolje. Površina šuma je povećana, a ulaganjima u šume postiže se bolja kvaliteta, a samim time i stabilnost u odnosu na prethodno razdoblje. Zapuštanjem poljoprivrednih površina, naročito pašnjaka, šumski pokrov u Istarskoj županiji se povećava. Pokrivenost istarskog područja šumskim pokrovom trenutno iznosi oko 36 posto.

-S kojim se ponajviše problemima susrećete u svom radu?

- U ljetnim je mjesecima jedna od važnijih aktivnosti šumarske operative protupožarna zaštita, u jesen je to pošumljavanje, zimi sječa, a kroz cijelu godinu radovi biološke obnove šuma, odnosno uzgojni radovi kojima se nastoji podići kvalitetu šumskog pokrova.

Pošumljavanje

-Koliko se godišnje posjee šume u državnim, a koliko u privatnim šumama?

- Godišnje se u Istri sječe oko 13.000 kubičnih metara drvene mase u državnim šumama, odnosno oko 6.000 kubičnih metara u privatnim šumama.

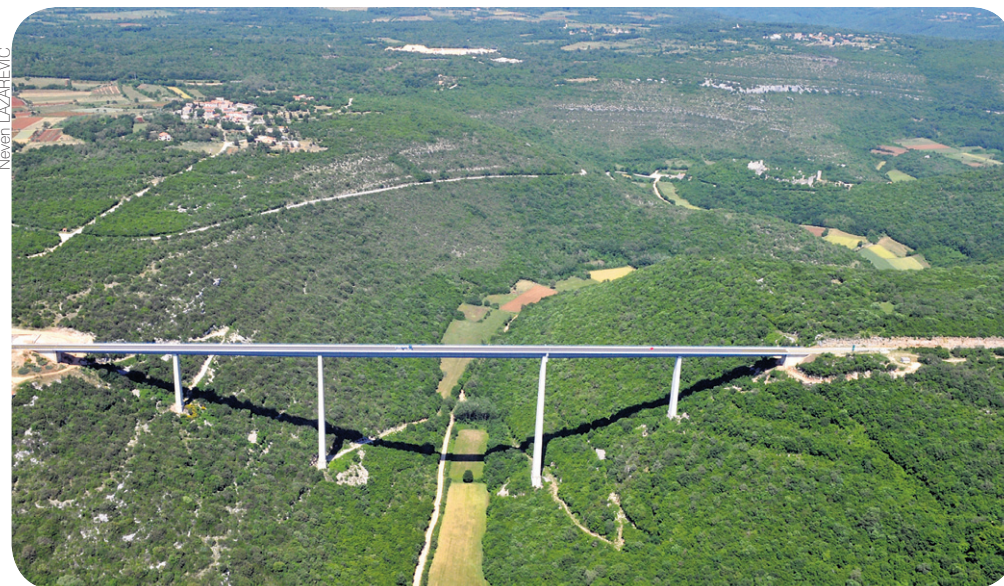
-Postoji li potreba za pošumljavanjem na području Istre, obavlja li se to, s kojim se sadnicama obnavlja šumski fond?

- Uprava šuma Podružnica Buzet planira i pošumljava neobraslo šumsko zemljište, kao i sanaciju opožarenih površina. Na području Istarske županije 2011. godine pošumljeno je 55 hektara, 2012. godine 78 hektara, a 2013. je planirano pošumljavanje 40 hektara zemljišta. Na degradiranim i siromašnim tlima pošumljavanje se vrši sadnicama crnog i alepskog bora, a na kvalitetnijem neobraslom šumskom zemljištu autohtonom vegetacijom - hrastom meduncem, hrastom cerom, u Motovunskoj šumi hrastom lužnjakom i hrastom crnikom u priobalju.

Andelo DAGOSTIN

Ulaz na Crveni otok nakon olujnog nevremena...

Sve više poluotoka obrasta u šumu

Projekt difuznog hotela Završja kandidirat će za upravo otvoren natječaj za europski novac

ISTARSKA ŽUPANIJA DO 2020. PLANIRA POVUĆI 200 MILIJUNA EURA IZ FONDOVA EU-a

Problem je osigurati naših deset posto

U Centru za EU i međunarodnu suradnju u Balama prošli je mjesec održan dvodnevni seminar "Strateško planiranje na regionalnoj razini". Provođi se u sklopu programa AdriGov, a bilo je govora o privlačenju sredstava EU-a od 2014. do 2020. godine.

Pročelnik županijskog odjela za međunarodnu suradnju i EU poslove Oriano Otočan naglasio je da je Istra do sada iz EU-fondova povukla 110 milijuna eura, najviše za izgradnju kanalizacije u Poreču i izgradnju Kaštjuna, ali i za niz manjih projekata. Istarska bi župa-

Da bi se povuklo 200 milijuna europskog novca treba osigurati početnih 10 do 20 posto, ili oko 30 milijuna eura, što jednostavno nemamo

nija do 2020. trebala privući dvostruko više novca nego do sada - oko 200 milijuna eura iz EU-fondova. Problem je osigurati od 10 do 20 posto vlastitih sredstava koliko iznosi sufinanciranje s naše strane. Da bi se povuklo 200 milijuna eura treba osigurati početnih 30 milijuna eura, što jednostavno nemamo, zaključio je Otočan.

Značajan problem stvara i sve veća centralizacija. Pripremu projekata financira Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU.

- Iako smo u privlačenju poticajnih sredstava najuspješniji u Hrvatskoj i među najboljima s obje strane Jadrana, od 400 prijavljenih projekata iz Hrvatske u Ministarstvu regionalnog

razvoja nije prošao ni jedan iz Istre, a bilo ih je 50. Imamo 50-ak stručnjaka za pripremu dokumentacije pa vjerujemo da ćemo uspjeti realizirati naše planove.

Osim toga dodatno se situacija komplicira Zakonom o regionalnom ustroju. Projekti bi se vodili na nacionalnoj razini, na razini statističke regije i Istre. Uskladiti sve te razine postaje previše komplicirano, upozorava pročelnik.

Ministarstvo regionalnog razvoja 4. prosinca raspisalo je natječaj za poslovnu infrastrukturu u regionalnom razvoju vri-

jednosti 26,950 milijuna eura.

- Puno očekujemo od natječaja za poslovnu infrastrukturu, vrijednog 200 milijuna kuna, koji je u tijeku. Za ovaj program kandidirat ćemo tri projekta - uređenje Završja kao difuznog hotela, podzemni grad u Labinu i Centar za izvrsnost u ugostiteljstvu i turizmu u Rovinju. Sva se tri projekta temelje na razvoju gospodarstva i zaposlenosti, istaknuo je Otočan.

Natječaj je otvoren samo dva mjeseca, do 4. veljače, što mnogi smatraju

prekratkim. Zbog čega se nije prije informiralo javnost da stiže novac, upitan je predstavnik Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU Marko Žabojec koji je na seminaru govorio o proteklom i novom programskom razdoblju.

-Za aktualni se natječaj moglo znati šest mjeseci ranije, tada bi bilo spremnije više projekata, prigovorila je Manuela Hrvatina koja radi na pripremi zabavnog parka Inspirit Fantasy kraj Pazina. Projekt naime tek aplicira za novac potreban za izradu dokumentacije.

A. P., J. O.

TRI PROJEKTA ISTARSKE REGIONALNE RAZVOJNE AGENCIJE: SOLARNI PANELI, PELETI I TOPLINSKA PUMPA

Zemlja grije, zemlja hladi

.....
Toplinske pumpe ili geotermalne dizalice topline temelje se na konstantnoj temperaturi zemlje na dubinama ispod šest metara koja se kreće između 10 i 16 stupnjeva. Voda spušta na tu dubinu preuzima na sebe temperaturu pa prema potrebi hladi ili grije prostor

Dvorište jaslica Dječjeg vrtića "Pjerina Verbanac" u Istarskoj ulici trenutno je gradilište prostora za još dvije jasličke skupine. Radovi su počeli još ljetos kopanjem temelja za geotermalne pumpe, što je projekt kojega pod nazivom LEGEND vodi i financira Istarska razvojna agencija - IRENA.

A na krovu Centralnog dječjeg vrtića "Pjerina Verbanac" smještenog s druge strane ulice lako su uočljivi solarni paneli, koji su rezultat IREN-inog projekta SEA-R.

- Instalacija fotonaponske elektrane u vrtiću bit će dovršena ovih dana, pa očekujemo da ćemo s testiranjima početi otprilike za mjesec dana. Isto tako predviđamo da će građevinski radovi na jaslicama biti dovršeni polovicom veljače, kada bismo mogli početi s testiranjem geotermalne crpke, kaže Nikola Petrić, koji je u agenciji zadužen za treći IREN-in projekt nazvan TERRA.

Primjer drugima

Sva tri projekta su transnacionalni projekti europskih zemlja sa zajedničkim proračunima financiranim iz programa EU. Osim praktičnih dijelova koji donose izravne koristi sredinama u koje se implementiraju imaju i svrhu promocije štednje energije i korištenje obnovljivih izvora.

SEA-R je engleska kratica za "Održiva ener-

Dvorište jaslica s geotermalnom pumpom ispod zemlje

gija u Jadranskoj regiji", a provodi se u cilju promicanja znanja o obnovljivim izvorima energije i energetske efikasnosti u Jadranskoj regiji s naglaskom na investicije. Od ukupnog proračuna od 1,96 milijuna eura financiranog iz programa "IPA Adriatic CBC" IREN-u je dopalo 370 tisuća. Za taj je iznos osim instalacije fotonaponske elektrane imala obvezu otvoriti demonstrativni i informativni punkt o održivoj energiji, što je učinila u svom sjedištu. Elektrana bi trebala biti snage 10 kilovata, a zajedno s rezultatima projekata u partnerskim zemljama poslužit će kao primjer u budućim radionicama i seminarima za poticanje ulaganja putem javno-privatnog partnerstva.

Hladi i grije

LEGEND, što je prikaz kratica za "Prikaz geotermalne energije niske entalpije" ima za svrhu detektirati tehnološke, ekološke i ekonomske čimbenike ključne za pri-

mjenu geotermalnih toplinskih pumpi u javnim i stambenim zgradama. Prema nekim stručnim izvorima pravilniji naziv za ovakve uređaje bio bi toplinske pumpe s izvorom u zemlji ili geotermalne dizalice topline jer se temelje na spoznaji o konstantnoj temperaturi zemlje na dubinama ispod šest metara. Ovisno o zemljopisnoj širini temperatura se kreće između 10 i 16 stupnjeva Celzijusovih. Voda spušta na tu dubinu preuzima na sebe temperaturu koju pri povratku na površinu predaje u izmjenjivaču topline. Ovaj prijenos topline pri stalnom pritisku zove se entalpija. Za prenošenje toplinu zimi je potrebno utoliko manje topline za grijanje prostora, a ljeti na hlađenje. Riječ je o jednoj od najučinkovitijih tehnologija za klimatizaciju. Očekuje se da će geotermalna pumpa u jaslicama imati snagu od 8 kilovata, što će u potpunosti zadovoljavati potreba zgrade. Za nje-

nu izgradnju IRENA iz ukupnog proračuna od tri milijuna eura, također financiranog iz IPA Adriatic CBC, raspolaze sa 285 tisuća eura.

TERRE, što je engleska kratica od "Teritorij, energija i zapošljavanje", projekt je koji se nalazi u fazi planiranja.

- Namjera nam je na zgradu Osnovne škole "Ivan Goran Kovačić" u Čepiću postaviti fotonaponsku i vjetroelektranu kombinirane snage između tri i pet kilovata te umjesto kotla na lož ulje u sustav grijanja ugraditi kotao na pelete snage između 40 i 180 kilovata, objasnio nam je Petrić.

IREN-i je odobreno 118 tisuća eura iz ukupnog proračuna od 2,19 milijuna kuna financiranog iz programa SEE. Čepić je odabran jer je svrha projekta pokazati da se pravilnim korištenjem lokalnih resursa zapošljavanje, rast i razvoj mogu ostvariti i u ruralnim područjima.

Robi SELAN

BORIS SABATTI, DIREKTOR

Oznaka i za ma i mo

.....
Nakon vina i smještajnih objekata - domus bonus, od početka ove godine krećemo u proceduru brendiranja ostalih istarskih proizvođača • Kreće projekt Smartino, koji radimo sa Sveučilištem radi tehnološkog poboljšanja inkubatora, a imat ćemo i poslovne anđele putem kojih ćemo poduzetnicima financirati nove ideje

Razgovarao
Paulo GREGOROVIC

Te kuća će godina za Hrvatsku ostati upamćena po učlanjenju u Europsku uniju. Institucija u Istri koja najviše radi s tijelima Europske unije je Istarska razvojna agencija (IDA) putem koje je do sada realizirano nekoliko desetaka projekata, a u Istru plasirano desetke milijuna eura. Članstvo u EU Hrvatskoj otvara pristup većim fondovima putem kojih se mogu povući veća nepovratna sredstva. Kakve planove u tom pogledu ima IDA i tko će iduće godine profitirati od toga upitali smo Borisa Sabattija, direktor IDA-e.

Sufinanciranje

- Ulaskom u EU nisu se dogodile značajnije promjene. Sve ide po starom, a mi već duže vrijeme radimo s europskim institucijama. Do sada smo implementirali 30-ak projekata. Sada će biti akcent na strukturnim fondovima. Otvaraju nam se pravi fondovi EU-a putem kojih će Hrvatska moći povući do osam milijardi eura do 2020. godine. Profitirat će poljoprivreda, država, zapravo svi. Što se tiče poduzetnika - idućih godina najviše će novca biti za nove tehnologije, istraživanje i razvoj. Dakle, novac kojim će se moći unaprijediti postojeći teh-

nološki proces. Potrebno je napomenuti da se projekt nikad ne financira u 100 postotnom iznosu iz EU fondova. Poduzetnik mora osigurati, zavisno o programu od 15 do 50 posto vlastitih sredstva što znači da EU financira preostali iznos, od 50 do 85 posto.

Pomoć države

- Postoji li kreditna linija koju bi koristio poduzetnik koji nema dovoljno vlastitog novca za pristup sredstvima EU?

- Čekamo državu da osnuje fond putem kojeg će se za tu namjenu kreditirati poduzetnici, ali i javni sektor. Planirano je da u tom poslu bude puno povoljnija kamata od uobičajene tržišne.

OBJAVLJEN JAVNI POZIV ZA MALE I SREDNJE PODUZETNIKE

Bespovratna 34 milijuna eura

Uoči Božića Ministarstvo poduzetništva i obrta objavilo je javni poziv za dostavu projektnih prijava "Povećanje gospodarske aktivnosti i konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva", a natječaj je vrijedan 255,7 milijuna kuna.

Kako je istaknuo ministar poduzetništva i obrta Gordan Maras, ovaj natječaj je božićni poklon za sve male i srednje poduzetnike i prvi je natječaj koji ide iz strukturnih fondova EU.

Poduzetnicima će na

raspolaganju biti bespovratna sredstva u ukupnom iznosu od 255,7 milijuna kuna (oko 34 milijuna eura) od čega su sredstva EU 31 milijun eura, a Hrvatske 3 milijuna eura.

Iznosi pojedinačnih potpora kretat će se od 3,8 milijuna kuna do maksimalnih 26 milijuna kuna, a sufinanciranje je 50 posto ako se radi o srednjem poduzetniku, a 60 posto ako je riječ o malom i mikro poduzetniku.

Natječaj je objavljen 23. prosinca, rok za do-

stavu projektnih prijava je 21. veljače 2014. godine, potpore moraju biti dostavljene do 30. lipnja, a ugovori potpisani najkasnije do 31. srpnja 2014., pojasnio je ministar.

Potpore su namijenjene poduzećima u sektoru proizvodnje i turizma, a dodjeljivat će se primjerice za modernizaciju, izgradnju ili dogradnju poslovnih zgrada, nabavku novih tehnologija i opreme, širenje proizvodnje, a u sektoru turizma u osuvremenjivanje i unapređenje kva-

litete smještajnih objekata, modernizaciju, izgradnju, dogradnju smještajnih kapaciteta itd.

Maras je kazao kako se procjenjuje da bi, ovisno o količini projekata, moglo biti obuhvaćeno tri tisuće radnih mjesta, od čega 500 novih radnih mjesta.

Najavio je i kako će u veljači 2014. biti raspisan natječaj namijenjen IT industriji, ukupno vrijedan 25 milijuna kuna, u kojem će se iznos potpore kretati od 150 tisuća do 750 tisuća kuna. (Hina)

ISTARSKIE RAZVOJNE AGENCIJE O OBAVLJENIM POSLOVIMA I PLANOVIMA ZA 2014. GODINU

Istarske kvalitete maslinova ulja, pršute i meso od boškarina

Istra-lab spoj istarskih znanstvenih institucija i laboratorija

- Istra-lab jedan je od poslova koji ćete predstaviti početkom iduće godine. O čemu je riječ?

- Ove smo godine jako puno vremena potrošili na spajanje svih znanstvenih institucija i laboratorija koji djeluju na gradskoj, županijskoj i državnoj razini u Istri. Od Ruđera Boškovića u Rovinju, Instituta za poljoprivredu u Poreču, Metrisa u Puli... Uključili smo Zavod za javno zdravstvo, Opću bolnicu, Sveučilište i Politehniku i AZZRI. Spojili smo sav taj znanstveni i laboratorijski dio koji ćemo predstaviti na portalu Istra-lab. Smatramo da se bez znanosti te istraživanja i razvoja moderna regija ne može razvijati i zato smo spojili te institute i zavode uz veliku podršku Istarske županije. Mislim da trebamo svi povezano raditi na tržištu kako bi zajedno kandidirali projekte i pomogli gospodarstvenicima da sve te usluge dobiju kod nas u Istri. Cilj je bio objediniti kvalitetne ljudske resurse koje imamo u navedenim institucijama. Na kraju izrade je i web portal koji se nadam da ćemo u veljači i prezentirati.

poslovne anđele putem kojih ćemo poduzetnicima financirati nove ideje. Metris je preko EU projekta napravio pročištač vode za male kampove koji je trenutno na testiranju u jednom medulinskom kampu. Bitno za iduću godinu je proširenje sustava IQ-Istrian quality. Nakon vina i domus bonus smještajnih objekata oznaku istarske kvalitete (IQ Istrian quality) od iduće godine širimo na maslinova ulja, pršut i meso od istarskog goveda u suradnji sa AZZRI-jem. Nakon dužih priprema iduću godinu krećemo u proceduru novog brendiranja istarskih proizvoda.

Kako do EU novca

- Po čemu ćete pamtiti 2013. u IDA-i?

- Ove smo godine provodili osam EU projekata iz raznih područja. Uz već postojeći poduzetnički inkubator, otvorili smo i novi tehnološki inkubator, ugovorili novu kreditnu liniju u suradnji s Ministarstvom gospodarstva, a realizirali s HBOR-om, IKB-om i OTP-om. Dogovorili samo da IDA pokriva 75 posto jamstva i da poduzetnici plaćaju godiš-

nju kamatu od dva do šest posto. Najniža kamata je za početnike, a najviša za obrtna sredstva. Ove smo godine napravili jako puno edukacija za javni sektor u suradnji s Ministarstvom regionalnog razvoja, a 2014. planiramo mnogo edukacija za malo i srednje poduzetništvo i to do tri seminara mjesečno. Velik je interes pa stoga planiramo imati više grupa. Tematika je priprema za EU fondove za privatni sektor to jest MSP. Do sada smo imali klasične teme poput marketinga i financija, ali smo 2013. imali mnogo edukacija o EU fondovima za javni sektor.

- Ove je godine primjetno da mnogo privatnih firmi nudi uslugu pripreme za kandidiranje za dobivanje sredstva iz fondova EU. Kakav je vaš stav o takvim tvrtkama i jesu li vam oni konkurenti?

- Ne. Ima prostora za sve, ali treba biti jako oprezan jer se puno firmi pojavilo u toj branši a nemaju baš sve kvalitetnu uslugu. Razlika između nas i njih je u tome što su u agencijama edukacije besplatne, a predavači/treneri kvalitetni iz Hrvatske i inozemstva.

Boris Sabatti

- Tko će osigurati sredstva tom fondu?

- Država mora osigurati taj novac, ali i pu-

tem jamstvenog fonda ili investicijske banke. Tako imaju i druge zemlje EU-a. Bez tog novca poduzetnik

bi trebao sam financirati projekt i tek potom očekivati novac iz fonda EU. Zato treba uletjeti država

Svakog mjeseca imat ćemo do tri edukacije za male i srednje poduzetnike o pripremi za EU fondove

koja pomaže poduzetniku kojeg financijski pomaže putem posebnog fonda.

- Kakve još aktivnosti planirate učiniti 2014.?

- Od nove godine kreće projekt Smartino koji radimo zajedno sa Sveučilištem radi tehnološkog poboljšanja inkubatora, a imat ćemo i

IPAK SE KREĆE: ČETIRI PROJEKTA DOBILA DRŽAVNU TEHNIČKU POMOĆ ZA APLICIRANJE NA EU FONDOVE

Europski novci za Ronjge, Učku, Klanu i Boduľovo

Nadamo se na Poklonu s pripremama završiti do kraja godine te sljedeće godine krenuti s radovima na objektu vrijednom 3,5 milijuna eura. Budući da se objekt nalazi u vodozaštitnoj zoni, partner nam je Komunalac, koji će izgraditi odvodnju u zoni Poklona

Četiri projekta iz Primorsko-goranske županije prošla su u velikoj konkurenciji više od 450 projektnih prijedloga iz cijele Hrvatske, među 50 odabranih projekata, kojima je Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije odobrilo projektnu pomoć za pripremu njihova kandidiranja za strukturne fondove EU. Riječ je o projektima izgradnje Eko-inovacijskog centra u Viškovu, Centru za dobrobit životinja u Klani, Riječkom razvojnom centru te Centru za posjetitelje na Poklonu na Učki. Činjenica da je za ta četiri projekta odobrena projektna pomoć ministarstva znači da su već dobrano odmakli za prijavu za EU fondove, ali i da zadovoljavaju sve uvjete da za te fondove uspješno apliciraju.

Eko-inovacijski centar u Viškovu, predstavila je općinska načelnica Sanja Udović, bit će izgrađen u sklopu uređenja buduće Radne zone Mariščina, smještene uz glavnu prometnicu na granici Viškova i Klane. U sklopu Eko-inovacijskog centra planiran je poduzetnički inkubator, te Centar za ponovnu uporabu ReUse Viškovo, a procijenjena vrijednost projekta je 62 milijuna kuna.

Socijalno poduzetništvo

- Našim poduzetnicima omogućit ćemo korištenje poslovnih prostora po povoljnim uvjetima, organizirati programe edukacije, a svi korisnici imat će priliku sudjelovati u razvoju cijele regije. Poticati ćemo inovativnost i osnivanje mikropoduzeća - objasnila je Udović koncept iza Eko-inovacijskog centra.

Ono što predstavlja pravi novitet u Hrvatskoj, osnivanje je Centra za po-

Park prirode Učka spreman je za izgradnje multifunkcionalnog objekta

Natječaj je velika prilika

Županijski pročelnik za razvoj Ljudevit Krpan objasnio je da se trenutno izrađuje glavni projekt Centra za dobrobit životinja u Klani, vrijednog oko 2,5 milijuna eura, a spremno je sufinanciranje izgradnje infrastrukture. Sljedeće godine Županija u suradnji s partnerskim jedinicama lokalne samouprave iz priobalja, ali i šire, namjerava osnovati trgovačko društvo koje će upravljati Centrom. On je pozvao sve koji imaju spremne projekte da se jave na prvi natječaj za aplikaciju na strukturne fondove, što ga je raspisalo Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU.

- Natječaj je velika prilika za sve nas. Prema brojkama Ministarstva regionalnog razvoja Primorsko-goranska županija, uz Istarsku županiju, vodeća je u Hrvatskoj kad je riječ o korištenju bespovratnih sredstava iz fondova EU, rekao je Krpan.

Projekt obuhvaća rekonstrukciju postojećeg objekta na Poklonu u kojem će prezentirati bogatu prirodnu i kulturnu baštinu, održavati edukacije, smjestiti urede i ugostiteljski dio

novnu uporabu ReUse Viškovo, koji obuhvaća novu koncepciju postupanja s otpadom.

- U centru ReUse Viškovo primijenit ćemo koncept socijalnog poduzetništva i dugotrajno nezaposlenim osobama omogućiti socijalnu integraciju, zbog čega je centar pogodan za sufinanciranje iz EU strukturnih fondova. Koncept ReUse u Hrvatskoj još nije zaživio, a budućnost je, kad gledamo kako ćemo smanjiti količine otpada. U ReUse centru skupljat će se određene vrste otpada koji će kroz obnovu biti stavljen na ponovno korištenje. Osobe koje inače teško dolaze do zaposlenja, zaposlit će se i integrirati te pod mentorstvom otpad koji bi inače završio na odlagalištu, obraditi tako da ga se ponovo stavi na tržište. Projektom pokazujemo socijalnu i ekološku osviještenost, objasnila je Udović.

Komunalac partner

Ravnatelj Parka prirode Učka Eugen Vasilović rekao je da je njegova ustanova na ideju izgradnje multifunkcionalnog objekta Centra za posjetitelje došla prije sedam godina, a sad imaju izdanu građevinsku dozvolu i spremni su za gradnju "već sutra".

- Projekt obuhvaća

rekonstrukciju postojećeg objekta na Poklonu, u samom centru parka prirode, u kojem ćemo prezentirati bogatu prirodnu i kulturnu baštinu, održavati edukacije, smjestiti urede i ugostiteljski dio. Nadamo se s pripremama završiti do kraja godine, te sljedeće godine krenuti s radovima na objektu vrijednom 3,5 milijuna eura. Budući da se objekt nalazi u vodozaštitnoj zoni, partner nam je Komunalac, koji će izgraditi odvodnju u zoni Poklona, rekao je Vasilović.

Proizvodni inkubator

Tina Štok iz Grada Rijeke predstavila je projekt Riječkog razvojnog centra, vrijednog 102 milijuna kuna, koji podrazumijeva izgradnju zgrade od 8.800 četvornih metara u budućoj riječkoj Poslovnoj zoni Boduľovo, čime se u Gradu nadaju jačati konkurentnost malih i srednjih poduzetnika te poticati osnivanje novih tvrtki, namijenjenih mladim osobama.

- U objekt će biti preseljen proizvodni inkubator, a u planu je osnivanje Regionalnog podatkovnog centra u kojem će biti konsolidirana ICT infrastruktura cijeloga Grada, komunalnih društava i ustanova, kako bi se omogućio razvoj novih servisa za građane od privatnih ICT tvrtki. U zgradi će djelovati i novi Regionalni inovativni institut za lokalnu samoupravu koji će se baviti daljnjim razvojem aplikacija za servis građanima, kao i Katastar komunalnih vodova. Davat ćemo podršku svim visokotehnološkim tvrtkama, kako onih u ICT branši, tako i onih koje se bave projektiranjem, a namjeravamo ostvariti sinergiju i sa startup inkubatorom, rekla je Štok.

KRAJ BERMA NEDAVNO OTVORENO MODERNO SABIRALIŠTE NUSPROIZVODA ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA ZA ISTARSKU I PRIMORSKO-GORANSKU ŽUPANIJU

Iz Pazina za Zagreb dnevno 15 tona otpada iz trgovina i klaonica

Sakupljaju životinjske nusproizvode s istarskih farmi, klaonica, mesoprerađivačke i prehrambene industrije, velikih lanaca trgovina, hotela, restorana, privatnih kućanstava

Krajem godine u Bermu je tvrtka Agroproteinka d.d. iz Sesvetskog Kraljevca otvorila novo sabiralište u kojem će prikupljati staru hranu iz trgovačkih lanaca, klaoničke nusproizvode i ostale nusproizvode životinjskog podrijetla s teritorija Istarske županije i susjedne Primorsko-goranske županije.

Investicija je ukupno teška 6,5 milijuna kuna pri čemu se 3,8 milijuna kuna odnosi na građevinske radove i postavljanje rashladnih kontejnera i pratećih sustava, a ostalo na kupnju zemljišta i ostale troškove. Iz europskog IPARD programa "Ulaganja u preradu i trženje poljoprivrednih i ribarskih proizvoda" tvrtki je za ulaganja u izgradnju i opremanje sabirališta odobrena isplata nepovratnih 1,63 milijun kuna. Sabiralište je u samom vrhu tehnološke opremljenosti, a zadovoljava sve strogo propisane uvjete vezane uz lokaciju i kapacitet.

Pet sabirališta u Hrvatskoj

Jednako je s onima nedavno otvorenim u Garčinu i Grubišnom Polju, a uz već postojeće sabiralište u Biljanima Gornjim kod Benkovca te centra u Sesvetskom Kraljevcu kraj Zagreba čini nacionalnu mrežu od pet sabirališta raspoređenih po cijeloj zemlji koja se Hrvatska pristupnim sporazumom Europskoj uniji obvezala sagraditi kako bi se svi nusproizvodi životinjskog podrijetla mogli zbrinuti na propisan način u skladu s Nacionalnim programom za unaprjeđenje objekata u poslovanju s hranom i nu-

Zgrada novog sabirališta

Sav klaonički otpad iz Istre sabire se i vozi u Zagreb na obradu

spiroizvodima životinjskog podrijetla. Time je stvoren koncept cjelovitog rješenja koji ima za cilj maksimalno skraćivanje vremena od nastajanja nusproizvoda do

preuzimanja.

Prema preliminarnim proračunima u pazinsko sabiralište dnevno će se vozilima dopremati između 10 i 15 tona raznih katego-

Sabiralište - skladište

Ivica Grlić Radman

rija nusproizvoda životinjskog podrijetla, a zatim na dnevnoj bazi otpremati u Agroproteinkine pogone za preradu u Sesvetskom Kraljevcu. Veća specijalizirana

vozila dopremat će nusproizvode s istarskih farmi i klaonica mesoprerađivačke i prehrambene industrije, velikih lanaca trgovina (hrana kojoj je istekao rok

Agroproteinka - lider u jugoistočnoj Europi

Agroproteinka d.d. iz Sesvetskog Kraljevca najveći je prerađivač životinjskih nusproizvoda u Hrvatskoj, a lider je i u jugoistočnoj Europi. Tvrtka je nastala iz kafilerije (pogona za preradu klaoničkog otpada) PIK-a Sljeme osnovane još 1945. godine koja je 1984. godine iz središta Sesveta premještena na područje Sesvetskog Kraljevca, gdje se i danas nalazi. Agroproteinka 1987. godine se izdvaja iz Sljemena postajući samostalna tvrtka koja se nakon privatizacije 1997. godine širi na područje čitave države.

Proizvodnja hrane za mačke i pse

Osim zbrinjavanja oko 90 tisuća tona otpada na godišnjoj razini, ova se tvrtka bavi i prodajom proizvoda nastalih toplinskom preradom životinjskih nusproizvoda što na godišnjoj razini iznosi oko 30 tisuća tona. Tehničku mast koja se uglavnom koristi u proizvodnji biodizela te razne animalne proteine, primjerice svinjsko-govedarski protein, miješani peradarski protein, životinjski protein od hidroliziranog perja, životinjski protein od mekanog tkiva, koji se koristi najčešće u industriji prehrane za kućne ljubimce uglavnom izvoze na Daleki Istok i zemlje Europske unije iz luke Rijeka.

trajanja ili proizvodi koji imaju nedostatke zbog kojih su uklonjeni s tržišta), a manja iz ostalih subjekata kao što su hoteli, restorani, privatna kućanstva...

Nema neugodnih mirisa

Sektor transporta najveći je sektor u sklopu Agroproteinke, koji čini 50-ak ljudi i više od 50 vozila.

- Budući da su sabirališta tranzitni centri u kojima nema prerade ni proizvodnje, ne postoji rizik od ugrožavanja okoliša, kao ni neugodnih mirisa, poručuje direktor tvrtke Ivica Grlić Radman dodajući da se time zapravo zaštita okoliša podiže na višu razinu. U sklopu tvrtke organizirana je veterinarska služba koja se bavi unutarnjom kontrolom HACCP-a, dezinfekcijom vozila i izdavanjem potvrda o provedenoj dezinfekciji cestovnih prijevoznih sredstava i ostalim sigurnosnim poslovima. Trenutno Agroproteinka zapošljava nešto više od stotinu djelatnika, pri čemu ih je u pazinskom zaposleno samo dvoje uz mogućnost da će ih još dvoje tu pronaći zaposlene kroz neko vrijeme.

Andelo DAGOSTIN

IVAN KOVAČ IZ POREČA JEDAN OD SAMO DVOJICE EKOLOŠKIH PROIZVOĐAČA MEDA U ŽUPANIJI

Istra je prepuna medonosnog bilja

U Hrvatskoj se trenutno samo 31 od 12.000 pčelara bavi ekološkom proizvodnjom, a u obližnjoj Italiji čak 12 posto pčelara. Prostora za takvu proizvodnju u Istri itekako ima. Ovdje je pravo čudo samoniklog medonosnog bilja, a kvaliteta meda je iznad one velikog broja pčelarski razvijenijih zemalja

- Najbolji lijek je zdrava hrana, a najzdravija hrana je med, tvrdi i svojim primjerom pokazuje nagrađivani pčelar Ivan Kovač iz Radoši kraj Poreča, jedan od samo dvojice ekoloških proizvođača meda u Istri, tajnik Hrvatskih ekoloških pčelara i porečke udruge pčelara Nektar.

Kovač se pčelarenjem bavi zajedno sa suprugom Brankom, u obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu koje nosi njeno ime. Novu su potvrdu da to dobro rade dobili na Danima meda u Osijeku. Kovači su osvojili dvije zlatne žlice, za cvjetni med i medljikovac, te prvu nagradu za suvenir - škrinjicu s pčelarskim proizvodima za sretan put iz Istre.

Pomoć prijatelja

- Jako smo zadovoljni rezultatima, jer smo uvidjeli da naši proizvodi visoko kotiraju svojom kvalitetom i da imamo ujednačenu proizvodnju, rekao je naš sugovornik, napominjući da je njihov OPG i prije tri godine proizveo šampionski med od kadulje.

Pčelarenju se približio zahvaljujući druženju s obitelji Vidmar iz Moravica u Gorskom Kotaru, čija je tradicija dulja od stoljeća.

- Ranije nismo za to imali vremena. Profesionalno sam bio angažiran u sportu te kasnije u ugostiteljstvu i turizmu. No, tiha su mi patnje uvijek bile priroda i košnice. Prije šest godina smo se preselili u Radoše i zaključili da je to mirno mjesto idealno za pčele. U Moravicama sam završio pčelarsku školu, pa smo 2009. registrirali OPG.

Ivan Kovač ima 60 košnica, a planira ih stotinu

Ivan i Branka Kovač s nagradama

Od naših kumova Vidmara smo dobili prvih pet košnica, danas imamo 60-ak košnica, u planu nam je doći do stotinjak. Naše pčele rade u Istri, Gorskom Kotaru i na Pagu, ispričao je ovaj energični 62-godišnjak.

Od početka eko

Od samog su se početka odlučili za ekološku proizvodnju. Kako veli, razlika se ponajprije očituje u korištenju strogo propisanih tretmana za pčele protiv nametnika i bolesti te primjeni posuda i alata od materijala koji ne štete prirodi. Med tako čuvaju isključivo u inox i stakle-

Poziva mlade ljude da se prijave za buduću pčelarsku školu u Poreču, pčelarenjem zaštite mikroklimu i pomognu biljkama da opstanu

noj ambalaži, bez plastičnih poklopaca, a košnice se zaštićuju rastopljenim voskom ili deklariranim ekološkim proizvodima. I med bez prefiksa ekološki može biti jednako kvalitetan, kaže Kovač, ali prednost za kupce su u slučaju ekološkog stalni nadzori koji dokazuju i podrijetlo proizvoda.

- U Hrvatskoj se trenutno samo 0,33 posto pčelara bavi ekološkom proizvodnjom, njih 31 od

12.000, a u obližnjoj Italiji čak 12 posto pčelara. Prostora za takvu proizvodnju u Istri itekako ima. Ovdje je pravo čudo samoniklog medonosnog bilja, a kvaliteta meda je iznad one velikog broja pčelarski razvijenijih zemalja. Početna investicija nije velika, ali troškovi su daleko veći od konvencionalne proizvodnje, u prvom redu za nadzore i dobivanje potrebnih certifikata. Skupi su i posebni tretmani za pčele, mada ih ministarstvo sub-

Žlica meda ujutro i uvečer

Ujutro je najbolje pokrenuti organizam čašom vode s malo limuna, a nešto kasnije popiti mlačni čaj u kojem ste rastopili dobru žlicu ili dvije meda, propolisa i peluda. Neposredno prije spavanja bitno je uzeti žlicu meda i lagano je rastopiti u ustima kako bismo zaštitili zubno meso i usnu šupljinu, probudili enzime koji reguliraju odnose u našem tijelu i nahranili jetru, savjetuje Kovač.

ventionira sa 50 do 70 posto, a tu je i prihranjivanje za koje je šećer zabranjen, već u košnici ostaje med od zadnjeg vrcanja. No, isto tako, cijena takvog meda je 30-ak posto skuplja. Kilogram može koštati od 75 do 90 kuna, ovisno o vrsti. Najpovoljniji su bagrem i livada, dok su medljikovci i lavanda skuplji, objašnjava.

Energetski napitak

Velika mu je želja omasoviti i pomladiti porečku udruhu, koja broji 50-ak članova, pa poziva mlade ljude da se prijave za buduću pčelarsku školu

u Poreču i tom djelatnošću zaštite mikro klimu, pomognu biljkama da opstanu i doprinesu kvaliteti svog životnog okruženja.

Sa suprugom je kreirao kombinaciju meda, peluda i propolisa, Gym - fit, koja je s limunom baza za zdrav energetski napitak, namijenjen svima, počevši od sportaša i učenika koji se pripremaju za ispite, a tu su i proizvodi koji pomažu kod poboljšavanja krvne slike i alergija. U njihovoj je pčelarskoj kolibi moguće naći bagremov, livadni i kestenov med, krem medove od lavande, kestena, s vlatima zelene pšenice ili ječma, crnim kimom, čokoladom i crnim tartufom. U raznim kombinacijama, zajedno s marinadom s mediteranskim biljem i maslinovim uljem za roštilj i salate, nalaze se i u drvenoj škrinjici za sretan put iz Istre.

**Kristina FLEGAR
Snimila
Jelena PREKALJ**

Glavni urednik:
Ranko Borovečki
Urednica priloga:
Jasna Orlić
Izdavač:
**Glas Istre novine
d.o.o.**

Prilog izlazi prvog četvrtka u mjesecu
Prilog je realiziran u suradnji s Istarskom županijom

